

OBSAH:

Předmluva	3
Úvod	5

Triangulace.

Oddíl I.

Trigonometrické sítě.

Úvodní poznámky. Triangulační řetězce a sítě	13
Rozvrhování sítí v terénu. Volba vrcholů	15
Trigonometrické sítě na území Československé republiky	17
Stabilisace bodů	21
Signalisace bodů. Zařízení a stavby observační	23
Světelné signalisování	31
Signalisování světlem slunečním. Heliotropy	31
Signalisování světlem umělým	36

Oddíl II.

Měření základen.

Úvodní poznámky	40
A) Míry, měřítka, komparátory	
Metrická soustava měr délkových	40
Měřítka	43
Přístroje k srovnávání měřitek (komparátory)	46
Vaisälaha interferenční metoda	50
B) Základnové přístroje	
Úvodní poznámky	53
Základnové přístroje prvního období	54
Základnové přístroje druhého období	58
Základnové přístroje třetího období (invarové dráty a pásma)	63
Matematická theorie netuhých měřitek	71
Hyperbolické funkce	77
Nestálost invarových měřitek	78
Působení větru	80
Srovnání základnových přístrojů	80
Laťový přístroj Müllerův	81
C) Základnové měření a zpracování jeho výsledku	
Zabránění a vyloučení chyb v základnovém měření. (Opravy. Meze přesnosti různých úkonů měřických)	82
Redukce výsledků měření provedeného svinovacími měřítky	83
Základny měřené invarovými dráty v oblasti našich zemí	86

Redukce základny na výpočetní plochu	87
Posuzování přesnosti základnových měření	89

Oddíl III.

Měření úhlů v základních sítích.

A) Theodolity pro základní triangulae	
Historické a úvodní poznámky	92
Popis některých typických konstrukcí theodolitů	96
Starší mikroskopový theodolit S. G. A.	96
Chasselonův theodolit	97
Theodolit Heydeův	99
Theodolit „Askania“ <i>Gtm</i> 27	100
Theodolit Wildův <i>T 3</i>	101
Astronomický theodolit Wildův <i>T 4</i>	102
Tavistocký theodolit	103
Kernův-Wildův theodolit dvoukruhový	104
Zkoušky a opravy theodolitů	104
Vliv chyby kolimační, chyby ze sklonu osy točné, odklonu alhidádové osy od svislice ..	105–106
Chyby v dělení kruhu	107
Chyba runová	108
Chyba z kroucení podstavce, z jednostranného osvětlení signálu a z refrakce	112
B) Methody k měření úhlů vodorovných	
Měření úhlů násobením	113
Měření směrniců ve skupinách a řadách	114
Měření úhlů ve všech sestavách (metoda Schreiberova)	115
Vyrovnání úhlů měřených ve všech sestavách	119
Číselný příklad	124
Praktické zkušenosti získané s methodou Schreiberovou	126
Měření úhlů od základního směru ve dvojicích	127
Methoda sektorová	128
Methoda vrcholová (měření úhlů vyplňujících horizont)	130
Stroje a metody užité v evropských triangulacích (přehled)	131
C) Měření úhlů svislých	
Obecné poznámky	136
Měření svislých úhlů theodolitem nebo universálním strojem	137

Oddíl IV.

Vyrovnání trigonometrických sítí.

Úvodní poznámky	140
Vyrovnání sítí rovinných	141
Vyrovnání podle směru	145
Sestavování rovine	145
Příklady na vyrovnání rovinných sítí	146
Zvláštní druhy rovine závislosti	158
Přibližné postupy	160
Vyrovnání sítí sférických	161
Příklady vyrovnání jednoduchých sítí sférických	163
Číselné příklady	164
Posuzování přesnosti úhlového měření v trigonometrických sítích	174
Odvození Ferrerova vzorce	175

Oddíl V.

Sítě základnové.

Úvodní poznámky	176
Přenosné základny	178
Přesnost základny vypočtené ze sítě trojúhelníkové a rhombické a její závislost na tvaru obrazce	178

Trojúhelník, v němž byly měřeny jen veličiny nutné	178
Trojúhelník, v němž byly měřeny všechny úhly a provedeno vyrovnání	180
Případ trojúhelníkového řetězce	182
Řešení úloh předchozích odstavců s použitím logaritmických diferencí	184
Poznámky k číselnému určení součinitelů tvarové tuhosti	186
Mezní hodnoty součinitelů tvarové tuhosti	186
Základnový rhombus	187
Rhombická síť	188
Základnová síť příhradová	189

Oddíl VI.

Přesná polygonometrie.

Polygonometrická metoda prof. V. V. Danilova	191
--	-----

Geodesie matematická.

Oddíl I.

Výpočty na kouli.

A) Sférický exces	
Úvodní poznámky	203
Číselný výpočet geodetického excesu	205
s tabulkami Hartlovými (číselný příklad)	206
s tabulkami Schreiberovými (číselný příklad)	207
Poznámky k číselnému výpočtu excesu	209
B) Řešení sférických trojúhelníků	
Úvodní poznámky	211
Způsob excesový nebo metoda Legendreova	212
Rozšířená poučka Legendreova. Výpočet excesu velkých trojúhelníků (vzorce Buzengeigerovy)	214
Metoda aditamentová	215
Příklad na číselné řešení geodetického trojúhelníka I. ř.	219
Srovnání metody excesové a aditamentové	220
Protínání zpětné na kouli	221
C) Souřadnicové řešení úloh na kouli	
Základní pojmy a vztahy	223
Sférické souřadnice pravouhlé	223
polární	225
zeměpisné	225
D) Převody souřadnic	
Výpočet pravouhlých souřadnic z polárných	226
Zachariaeův způsob výpočtu	230
Číselný příklad	233
Výpočet polárných souřadnic z pravouhlých	234
Výpočet zeměpisných souřadnic z pravouhlých	235
Meridiánová konvergence	239
Výpočet pravouhlých souřadnic ze zeměpisných	239
Přehled převodných vzorců	242
Sférické protínání vpřed (v souřadnicích)	243
Sférické protínání zpět (v souřadnicích)	244

Oddíl II.

Výpočty na rotačním elipsoidu.

Úvodní poznámky	245
A) Výpočet základních veličin	
Základní pojmy a vztahy na rotačním elipsoidu	245
Geodetické tabulky	249

Meridiánový poloměr křivosti	250
Zavedení geodetické funkce V do počtu	251
Příčný poloměr křivosti	253
Délka normály k průseku s rovinou rovníku	254
Poloměr křivosti v obecném azimutu	254
Střední poloměr křivosti	255
Rektifikace meridiánu	257
Meridiánový oblouk mezi dvěma rovnoběžkami	260
Délka kvadrantu	262
Obrácená úloha rektifikace meridiánu	266
Délka oblouku rovnoběžkového	268
Vliv nadmořské výšky bodů při měření vodorovných úhlů	269
Normální řezy	271
Geodetická čára	274
Poučka Legendreova ve sféroidickém trojúhelníku	276
B) Souřadnicové řešení úloh na rotačním elipsoidu	
Hlavní úloha geodetická: geodetické přenašení zeměpisných souřadnic a azimutu	278
Řešení hlavní úlohy geodetické podle Schreiberova	280
Odvození vzorců	280
Přehled vzorců	288
Poznámky k číselnému počítání	289
Číselný příklad	290
Schreiberovy vzorce pro hlavní řetězce	291
Schreiberovy vzorce v úpravě Krügerově	293
Číselný příklad (s tabulkami Ólanderovými)	294—5
Boltzovy vzorce a tabulky (pro počítací stroj)	294
Výpočet pravoúhlých souřadnic ze zeměpisných	296
Přehled vzorců	300
Výpočet délky strany a azimutu ze souřadnic zeměpisných (druhá hlavní úloha geodetická)	300
Přehled vzorců	303
Číselný příklad	304
Vzorce se střední zeměpisnou šířkou (řešení Gaussovo-Jordanovo)	303
Číselný příklad	305
Přímé řešení druhé hlavní úlohy geodetické	307
Poznámky k přesnosti číselných výpočtů	309

Oddíl III.

Stanovení rozměrů zemského elipsoidu obloukovou methodou.

Základní myšlenka. Stupňová měření	310
Převod výsledků stupňového měření na meridián	311
Stanovení rozměrů zemského elipsoidu z většího počtu oblouků	314
Z dějin stupňového měření	316

Geodesie dynamická.

Oddíl I.

Matematický povrch země a tíhová měření.

A) Základní pojmy a vztahy	
Hladinové plochy. Geoid	323
Některé důležité fyzikální pojmy a vztahy	323
Tvar a vlastnosti hladinových ploch	324
Hladinové sféroidy	327
Změny síly tíže na povrchu zemském při hladině moře, Clairautův theorem	328
Rozšířený theorem Clairautův. Vzorec Helmholtzův, Pizettiho, Somiglianův	331
Nejpravděpodobnější číselné hodnoty veličin g_n , α , α'	332
Změny tíže s nadmořskou výškou. Převod naměřených hodnot na hladinu moře	334

Oddíl II.

Měření intenzity tíže.

A) Kyvadlová měření a přístroje kyvadlové	
Úvodní poznámky	341
Absolutní a relativní měření tíže kyvadlem. Kyvadlo matematické, fyzické, reversní	342
Redukce na nekonečně malý výkyv	344
Vliv prostředí obklopujícího kyvadlo	345
Vliv tvaru břitu a klouzání břitu	345
Spolukývání (soukyv) podstavce	345
Oprava z teploty	347
Oprava z redukce na vzduchoprázdnotu	347
Kyvadlové přístroje pro měření absolutní	348
Historické poznámky	349
Relativní měření tíže kyvadlovými stroji	349
Kyvadlové přístroje pro měření relativní	350
Původní přístroj Sterneckův	350
Dvoukyvadlový přístroj Mioniho	351
Kyvadlový přístroj Mendenhallův	351
Čtyrkyvadlový stroj Haidův	352
Čtyrkyvadlový stroj geodetického ústavu v Postupimi (Fechnerův)	352
Kyvadlo Defforgesovo	353
Měření doby kyvu. Způsob koincidenční, metody registrační	354
B) Měření tíže na moři	
Úvodní poznámky	357
Barothermometrický způsob Mohnův-Heckerův	357
Kyvadlový přístroj Vening Meineszův	358
C) Přístroje k zaměřování podrobné gravimetrické sítě	
Úvodní poznámky. Astasované pružné kyvadlo, gravimetr Holweckův-Lejayův	360
Statické gravimetry:	363
Grafův	363
Thyssenův	365
Haalekův	366
Lindbladův	368
Noergaardův	368
Torsní váha Eötvösova	370
D) Soustavy tíhové	
Základní gravimetrická síť a její vyrovnání	374

Oddíl III.

Odhylky tížnice.

Úvodní poznámky	375
Stanovení relativních odchylek tížnicových (způsob astronomickogeodetický)	377
Bowieho přibližný způsob vyrovnání astronomickogeodetické sítě	380
Jiné způsoby vhodné pro vyrovnání rozsáhlých trig. sítí	381
Převod vodorovných úhlů s geoidu na elipsoid	383
Vliv odchylek tížnicové na úhly svislé	385
Určování tvaru geoidu z odchylek tížnice, zobrazování geoidu. Astronomická nivelace	386
Výpočet topografických odchylek tížnicových	390
Dodatek: Topografické odchylky při vytyčování tunelů	397
Isostasie kůry zemské	397
Isostatické opravy tížnicových odchylek	400
Určení tělesa rozměrů zemského plošnou methodou (podle Clarkea-Hayforda)	402

Oddíl IV.

Isostatická redukce výsledků tíhového měření.

Základní myšlenka	407
Hayfordův redukční způsob	410
Heiskanenův redukční způsob	414
Anomalie intenzity síly tíže. Isanomaly	415

Oddíl V.

Theorie přesné nivelace.

Úvodní poznámky	417
A) Výšky orthometrické a dynamické	419
Orthometrické opravy a výšky normální (sféroidické)	425
Jiný způsob odvození výrazu určujícího normální orthometrickou opravu	427
Dynamické opravy a výšky	434
Helmertova orthometrická redukce výšek	436
Niethammerova orthometrická redukce výšek	444
Srovnání výšek dynamických a orthometrických	446
B) Střední hladina moře	447
Maregraf	446
Medimaremetr	447

Oddíl VI.

Změny geoidu.

Pohyb zemských pólů. Slapy kúry zemské	449
--	-----

Dodatek.

Vyrovnávací počet (3. část).

Řešení normálních rovnic s nezávislým určením neznámých	451
Přímé řešení	453
Výpočet středních chyb z váhových součinitelů	454
Řešení váhových rovnic	459
Váhy neznámých (vyrovnaných hodnot)	461
Střední chyby neznámých	461
Výpočet váhových součinitelů přímo z rovnic vah	461
Jednotková střední chyba	463
Střední chyba a váha funkce veličin vyrovnaných podle pozorování zprostředkujících	465
Vyrovnaní pozorování zprostředkujících stejné váhy	469
Vyrovnaní nivelační sítě podle pozorování zprostředkujících (číselný příklad)	469
Vyrovnaní pozorování závislých	476
Střední chyba a váha funkce vyrovnaných veličin	478
Choleskyho způsob řešení normálních rovnic	483
Číselný příklad	485
Řešení velmi obsáhlého souboru normálních rovnic	486
Boltzova metoda	489
Křovákova metoda	494
A) řešení připojováním rovnic	494
B) řešení spojováním rovnic	497
Přehled geodetické literatury	505
Rejstřík	509
Obsah	517

Přílohy: A (tabulky), B (schema pro redukci normálních rovnic)